

Consell de la Infància i l'Adolescència

**Consell de
Mallorca**

■ Departament de Benestar Social
Institut Mallorquí d'Afers Socials

El Consell de la Infància i l'Adolescència es constituí el 14 de novembre de 2014 per resolució de la presidenta de l'Institut Mallorquí d'Afers Socials.

Aquest Consell és el fòrum en el qual els infants ens ofereixen la seva mirada i ens ajuden a veure la realitat d'una manera més completa.

Volem que aquest Consell, el seu funcionament i la feina que hi han fet els consellers i les conselleres, sigui conegut per tots els infants, adolescents i adults, per la qual cosa hem decidit editar aquest material amb un llenguatge adaptat i més accessible per a tothom.

El 20 de novembre celebrem el Dia Internacional de la Infància per recordar que els 191 països que formen l'ONU acordaren els drets que han de tenir els infants del món i que es reuniren en la Convenció sobre els Drets de l'Infant, un tractat internacional, signat el 1989, que recull els 42 drets dels infants.

Aquesta convenció va aportar una visió nova dels infants com a subjectes de drets que abans no existia.

Els drets de la infància es basen en quatre principis fonamentals:

- La no-discriminació: tots els infants tenen els mateixos drets.
- L'interès superior de l'infant: qualsevol decisió, llei o política que pugui afectar la infància ha de tenir en compte què és el millor per a l'infant.
- El dret a la vida, la supervivència i el desenvolupament: tots els nins i les nines tenen dret a viure i a tenir un desenvolupament adequat.
- La participació: els menors d'edat tenen dret a ser consultats sobre les situacions que els afecten i les seves opinions s'han de tenir en compte.

La Convenció reconeix que les nines i els nins tenen dret a poder cercar, rebre i

donar informació i idees de tot tipus, sempre que no vagin en contra dels drets que tenen les altres persones. També tenen dret a dir el que pensen sobre tots els temes que tenen relació amb la infància i amb tot allò que els envolta. I, quan ho diuen, tenen el dret a ser escoltats.

Participar és donar l'opinió, dir què es pensa sobre algun tema en concret i col·laborar en les decisions que poden afectar les seves vides: aportar idees, propostes i solucions per aconseguir el benestar de tothom.

Com a president del Consell de Mallorca estic molt content de celebrar el primer aniversari del Consell de la Infància i l'Adolescència de l'Institut Mallorquí d'Afers Socials, perquè és un òrgan que reconeix els infants com a subjectes de dret, que els fa visibles i concreta l'oportunitat de promocionar-ne i defensar-ne els drets, en el dia a dia.

Vull agrair l'oportunitat de millora que els consellers i les conselleres infantils ens han oferit amb els seus debats i les seves propostes.

Miquel Ensenyat Riutort

President del Consell de Mallorca

Com a presidenta de l'IMAS i com a responsable de l'atenció als infants que s'han trobat en situació de desprotecció he conegut de manera més propera el funcionament del Consell de la Infància i l'Adolescència. Ha estat una sorpresa agradable veure les aportacions clares i concretes que els consellers i les conselleres han fet sobre les possibles millores del Servei de Menors i Família.

La participació infantil mai no s'ha de concebre com una simple participació puntual d'infants i joves, sinó com la participació en relació permanent amb els adults, i s'ha de considerar un procés d'aprenentatge mutu, tant per als infants com per als adults.

Des del Consell de la Infància i l'Adolescència s'ha insistit especialment en el concepte de participació, entès com «la capacitat per expressar decisions que siguin reconegudes per l'entorn social i que afecten la vida pròpia i/o la vida de la comunitat en la qual un viu» (Roger Hart, 1993).

En aquest any de feina, els consellers i les conselleres han tractat temes que van des de la primera arribada dels infants al Servei de Menors fins a aspectes de la vida quotidiana i la convivència, i han fet aportacions molt enriquidores per a les persones que treballam en el benestar de la infància.

Enhorabona per la feina feta!

Margalida Puigserver Servera

Consellera executiva de Benestar i Drets Socials
i presidenta de l'Institut Mallorquí d'Afers Socials

El Consell de la Infància i l'Adolescència de l'Institut Mallorquí d'Afers Socials (IMAS)

Què és?

El Consell de la Infància i l'Adolescència és un fòrum de participació infantil.

Els consellers i les conselleres que el formen són els representants de tots els infants que es troben en acolliment residencial i/o familiar, la protecció dels quals és responsabilitat de l'IMAS.

A les reunions del Consell de la Infància i l'Adolescència tots els infants parlen de temes que els poden afectar, tant a nivell individual com de grup, i també de temes que els preocupen.

Els representants infantils poden expressar les seves opinions i idees sobre les polítiques

d'infància i els programes del Servei de Menors i Família. Totes aquestes idees es tenen en compte a l'hora de revisar el funcionament dels diferents serveis de la institució, així com per crear i dur a terme noves polítiques o programes.

Com es trien les conselleres i els consellers?

Totes les nines i els nins que es troben en acolliment (familiar i/o residencial), i que ho volen, es poden presentar per a ser consellers. Això s'anomena ser «candidat», i es pot sol·licitar a

l'adreça electrònica:

conselldelainfancia@imas.conselldemallorca.net

Quan es reuneix la llista de «candidats», la resta de companyes i de companys decideixen per votació qui ha de ser la persona encarregada de representar-los en el Consell de la Infància i l'Adolescència. Hi ha un mínim d'un representant per centre d'acolliment residencial i de set representants d'acolliment familiar.

Organització i funcionament

El Consell el formen els consellers i les conselleres, una Presidència i una Secretaria.

La Presidència i la Secretaria

Ara mateix hi ha una presidenta del Consell de la Infància i l'Adolescència (la directora insular

de Menors i Família) i una secretària (la cap del Servei de Menors i Família), que la presidenta de l'Institut Mallorquí d'Afers Socials ha nomenades, són les encarregades de convocar les reunions, proposar l'ordre del dia, vetlar perquè tothom participi en els debats, impulsar els acords i recollir les propostes, els informes i els acords.

Les conselleres i els consellers

S'organitzen en dues seccions:

- Secció 1a, integrada pels infants d'entre 6 i 12 anys.
- Secció 2ª, integrada pels infants d'entre 13 i 17 anys.

Són nomenats per la presidenta de l'Institut Mallorquí d'Afers Socials.

El Consell es reuneix en ple (tots els membres junts) el mes de juny i el mes de setembre. Les seccions es reuneixen cada dos mesos.

Quines són les funcions dels representants infantils?

Les funcions principals són:

- Preparar amb la resta de companys tots els temes, les idees i les propostes que es volen tre-

ballar a les reunions del Consell de la Infància i l'Adolescència.

- Assistir a les reunions.
- Participar en els debats, donar idees i fer propostes.
- Informar els altres del que s'ha dit i s'ha treballat a la reunió del Consell.

Conclusions i decisions del Consell de la Infància i l'Adolescència

Les conclusions a les quals s'arriben poden adoptar tres formes:

a) Propostes. Es refereixen al funcionament del Servei de Menors o a assumptes que són d'altres institucions públiques o privades, però que els poden afectar.

b) Informes. Recullen el parer del Consell sobre consultes que els han fet el Servei de Menors o altres persones o institucions, públiques o privades.

c) Acords. Qualsevol altra qüestió diferent a les compreses en els dos apartats anterior.

Per què és important?

Perquè és una manera de fer efectiu el dret de participació, perquè els infants i els joves hi poden fer arribar opinions, idees i propostes de millora.

Perquè és un espai on s'escolten les opinions i les idees de tothom i on es treballa de manera col·laborativa per trobar solucions adequades per superar les dificultats.

Experiència del primer any de feina

La feina prèvia al nomenament dels consellers i les conselleres

Es feren reunions amb els infants d'acolliment residencial i familiar per explicar-los en què consistia un consell de participació infantil. Els nins i les nines «candidats» aprenueren quin havia de ser el seu paper com a representants infantils.

En aquestes reunions ja sortiren els temes que es tractarien durant les reunions del Consell.

Constitució del Consell de la Infància i l'Adolescència de l'IMAS

El 20 de novembre de 2014, Dia Internacional de la Infància, a la sala de plens del Consell de Mallorca es va constituir el Consell de la Infància i l'Adolescència.

Va ser un acte solemne, presidit per la presidenta del Consell de Mallorca i per la presidenta de l'IMAS i al qual varen assistir els consellers i les conselleres amb els seus companys, amics i familiars i autoritats relacionades amb el món de la infància.

Sessions

S'han dut a terme dos plens i tres reunions de cada una de les seccions.

Per afavorir la participació infantil, les sessions s'han fet a llocs informals i s'ha adaptat l'horari a la disponibilitat dels infants.

El calendari final ha estat el següent:

- 14 de desembre, al Palma Aquarium
- 14 de febrer, al Caixaforum
- 18 d'abril, al Reial Club Nàutic
- 26 de juny, Ple al Teatre Mar i Terra
- 2 d'octubre, a l'hotel Valparaiso

Temes tractats

1. El primer contacte dels infants amb la institució. «Que nos expliquen todas las veces que haga falta lo que pasa, porque hay momentos en que no podemos oír lo que nos dicen.» «Que nos dejen llevar nuestras cosas y despedirnos de las personas importantes. Conmigo lo hicieron muy bien.»

2. La convivència. «Lo que va mejor es que (los mayores) nos escuchen y piensen en nosotros. Deberían mejorar, darse cuenta de cuándo están nerviosos para no hacerlo pagar a los niños.»

3. Sentir-se diferent i/o acceptar la història viscuda. «No hay que tener miedo ni vergüenza. Es nuestra historia y, si no fuese así, nosotros no seríamos los que somos. Es normal que la gente pregunte y a nosotros no nos ha de avergonzar nada. No hemos hecho nada, Pero si tú te vas a Nueva York a vivir, es una experiencia diferente ¿no? Y lo cuentas sin vergüenza. Pues lo que te ha pasado y vivir en un centro son experiencias.»

4. Les escapades del centre i/o la família. «Yo me escapé buscando tranquilidad, había demasiado movimiento y voces, necesi-

taba silencio.» «Yo... Yo en realidad no me fugué, me fui a escondidas a pasear, no podía dormir y buscaba tranquilidad.»

5. L'assetjament a l'escola. «Pasa mucho, que hay insultos y amenazas.» «Ho pots dir a una persona major en la qual confies.»

6. Les visites supervisades. «Tienen demasiadas normas.» «Las tendríamos que decidir nosotros porque es nuestra familia.»

7. Les queixes i els suggeriments. La bústia. «Tendría que haber un procedimiento claro de quejas, dónde hacerlo y a quién. También la obligación de contestar.»

8. Com ha de ser un bon educador de centre. «Ha de saber relacionar-se bé amb els infants.»

9. Avaluació del servei per seccions: Urgències, Territorials, SIF, Acolliments, Llars. «Ens haurien de veure més.» «Me siento muy bien donde estoy.»

10. Valoració del funcionament del primer any del Consell de la Infància i l'Adolescència. «Sirve para ayudar y mejorar la vida de los niños.» «Nos ha permitido conocer niños de otros centro y compartir experiencias buenas y no tan buenas.»

Propostes que el Consell ha fet al Servei sobre:

1. Com millorar el primer contacte dels infants amb el Servei de Menors.
2. Les característiques que ha de tenir un educador de centre.
3. Com es poden millorar les visites supervisades.
4. Distribuir bústies de suggeriments, queixes i comentaris on els infants poden deixar els seus escrits.
5. Com disminuir el risc d'escapades.

Aquestes propostes s'han traslladat a les reunions del Servei i s'han fet les primeres passes cap al canvi.

Enhorabona consellers i conselleres.

Bona feina!

Annex

Dia de la Infància, celebrem la Convenció sobre els Drets de l'Infant

Art. 1 Definició d'infant

La Convenció s'aplica a totes les persones menors de 18 anys.

Art. 2 No-discriminació

Els infants teniu tots els drets recollits a la Convenció: no hi fa res d'on siguis, ni el teu sexe, ni color de pell, ni quina llengua parlis, ni la situació econòmica de la teva família, ni les teves creences o les dels teus pares, ni que pateixis cap tipus de discapacitat.

Art. 3 Interès superior de l'infant

Quan les autoritats o les persones adultes adopten decisions que tenen a veure amb tu, han de fer el que és millor per al teu desenvolupament i benestar.

Art. 4 Aplicació dels drets

Els governs (i les autoritats regionals i locals) han de fer que es compleixin tots els drets recollits a la Con-

vençió, han d'ajudar la teva família a garantir els teus drets i també han de col·laborar amb altres països perquè es compleixin arreu del món.

Art. 5 Direcció i orientació dels pares i de les mares

Les autoritats han de respectar els teus pares i totes les persones responsables de la teva educació. La teva família té la responsabilitat d'ajudar-te a exercir els teus drets.

Art. 6 Supervivència i desenvolupament

Tots els infants teniu dret a la vida. Els governs han de fer tot el que sigui possible per assegurar la teva supervivència i desenvolupament.

Art. 7 Nom i nacionalitat

Quan neixes tens dret a ser inscrit en un registre i a rebre un nom i una nacionalitat, a conèixer els teus pares i que et cuidin.

Art. 8 Identitat

Les autoritats tenen l'obligació de protegir la teva identitat, el teu nom, la teva nacionalitat i les teves relacions familiars.

Art. 9 Separació dels pares

Cap infant ha de ser separat dels seus pares, llevat que sigui pel seu propi bé. En cas que el teu pare i la teva mare estiguin separats, tens dret a mantenir-hi contacte fàcilment.

Art. 10 Reunificació familiar

Si vius en un país i els teus pares en un altre, tens dret a entrar en el país on els teus pares són i reunir-t'hi o que els teus pares es reunixin amb tu.

Art. 11 Traslats i retencions il·lícites

Les autoritats han d'evitar que siguis traslladat de forma il·legal a un altre país o que siguis retingut il·legalment.

Art. 12 Opinió dels infants i dels adolescents

Tens dret a opinar i que aquesta opinió, d'acord amb la teva edat i maduresa, es tenguin en compte quan les persones adultes hagin de prendre una decisió que t'afecti.

Art. 13 Llibertat d'expressió

Tens dret a expressar lliurement les teves opinions, a rebre i difondre informacions i idees de tot tipus, sempre que no vagin contra els drets d'altres persones.

Art. 14 Llibertat de pensament, de consciència i de religió

Les autoritats han de respectar el teu dret a la llibertat de pensament, de consciència i de religió. Els teus pares et poden aconsellar sobre què és millor.

Art. 15 Llibertat d'associació

Pots associar-te lliurement, crear associacions i reunir-te pacíficament amb altres infants, sempre que aquestes activitats no vagin en contra dels drets d'altres persones.

Art. 16 Protecció de la intimitat

Tens dret a una vida privada pròpia, que es respecti la vida privada de la teva família i a la intimitat del vostre domicili, que no t'obrin la correspondència i que ningú ataquï la teva bona imatge.

Art. 17 Accés a informació adient

Tens dret a rebre informació a través dels llibres, els diaris, la ràdio, la televisió, Internet... en especial, la informació que és important per al teu benestar i desenvolupament. Les persones adultes han de tenir cura que aquesta informació sigui adequada.

Art. 18 Responsabilitats dels pares

El teu pare i la teva mare són els responsables de la teva educació i del teu desenvolupament, i han d'actuar pensant en el teu interès. Les autoritats han d'ajudar els pares en aquestes tasques i han de donar-los suport quan sigui necessari.

Art. 19 Protecció contra l'abús i els maltractaments

Les autoritats han de protegir-te dels maltractaments, dels abusos i de la violència, també dels que provenen dels teus pares o dels teus responsables legals.

Art. 20 Protecció dels infants privats de la seva família

Tens dret a una protecció i a una ajuda especials si no tens pares o si no estan amb tu. Aquesta ajuda ha de tenir en compte el teu origen cultural o ètnic.

Art. 21 Adopció

En cas d'adopció sempre s'ha de tenir en compte, per damunt de tot, el benestar de l'infant.

Art. 22 Infants refugiats

Els infants i els joves refugiats (que han hagut d'abandonar el seu país per una guerra o per qualsevol altra circumstància) són objecte de protecció especial. Les autoritats han de col·laborar amb les organitzacions que els ajuden i els protegeixen.

Art. 23 Infants discapacitats

Si pateixes alguna discapacitat física o mental, tens dret a cures i a atencions especials que garanteixin la teva educació i capacitat, amb la finalitat d'ajudar-te a gaudir d'una vida plena.

Art. 24 Salut i serveis sanitaris

Tens dret a gaudir del nivell més alt possible de salut (que inclou aigua potable, una bona higiene i alimentació) i a rebre atenció mèdica quan estiguis malalt. Els governs han de cooperar amb els d'altres països perquè aquest dret sigui una realitat arreu del món.

Art. 25 Revisió de les condicions d'internament

Si estàs internat en un establiment per protegir-te o per curar-te d'una malaltia física o mental, s'ha de revisar periòdicament la teva situació per comprovar que l'internament és apropiat i que no es perllonga més del compte.

Art. 26 Seguretat social

Tu i la teva família teniu dret a beneficiar-vos de les ajudes del govern i de la seguretat social, si teniu pocs recursos.

Art. 27 Nivell de vida

Tens dret a un nivell de vida adequat per al teu desenvolupament físic, mental, espiritual, moral i social. Els teus pares són els responsables que tinguis el que fa falta per viure d'una manera digna (en especial habitatge, nutrició i vestit). Si ells no t'ho poden proporcionar, les autoritats els han d'ajudar.

Art. 28 Educació

Tens dret a l'educació. L'educació primària ha de ser obligatòria i gratuïta, i has de tenir facilitats per poder tenir educació secundària o anar a la universitat. Els governs dels països han de col·laborar perquè això sigui una realitat arreu del món. Els càstigs a l'escola no han de ser humiliants ni indignes.

Art. 29 Objectius de l'educació

L'educació s'ha d'encaminar a desenvolupar la teva personalitat, aptituds i capacitats mentals i físiques fins al màxim de les teves possibilitats. Ha de preparar-te per ser una persona respectuosa amb les altres persones, responsable, pacífica i respectuosa amb el medi ambient en una societat lliure.

Art. 30 Infants de comunitats minoritàries i indígenes

Si pertanyes a una minoria ètnica o religiosa, s'ha de respectar el teu dret a viure segons la teva cultura, a practicar la teva religió i a parlar la teva llengua.

Art. 31 Lleure i activitats recreatives i culturals

Tens dret al joc, al descans i a les activitats recreatives i culturals.

Art. 32 Treball infantil

Tens dret a estar protegit contra els treballs perillosos per a la teva salut o que t'impedeixin anar a l'escola. No pots treballar fins a complir una edat mínima i, si ho fas, s'han de complir unes condicions apropiades pel que fa als horaris i a les condicions de treball.

Art. 33 Ús de drogues il·legals

Tens dret a estar protegit de les drogues il·legals i del tràfic de drogues.

Art. 34 Explotació sexual

Les autoritats t'han de protegir de l'explotació, dels abusos sexuals, de la prostitució i de la participació en espectacles o en materials pornogràfics.

Art. 35 Venda i segrest d'infants

Els governs han de prendre totes les mesures necessàries per impedir la venda, el tràfic i el segrest d'infants.

Art. 36 Altres formes d'explotació

Tens dret a estar protegit contra les altres formes d'explotació perjudicials per al teu benestar.

Art. 37 Tortura i privació de la llibertat

No et poden sotmetre a tortures ni a altres tractes o penes cruels. Si has comès un delictes, no se't pot imposar la pena de mort ni la cadena perpètua. Si ets jutjat i considerat culpable, pots ser internat en un establiment, com a darrer recurs, i només el temps per complir el teu càstig. Mai no has d'estar a les mateixes presons que les persones adultes i tens dret a mantenir contacte amb la teva família.

Art. 38 Infants en conflictes armats

En temps de guerra no pots ser reclutat com a soldat ni participar en els combats. Els infants teniu dret a una protecció especial en cas de conflicte.

Art. 39 Recuperació i reinserció social

Si has patit maltractament, explotació, abandonament o viscut una guerra, tens dret que s'ocupin de tu per recuperar-te físicament, socialment i psicològicament.

Art. 40 Justícia i menors

Tens dret a defensar-te amb totes les garanties quan t'acusin d'haver comès un delicte. Els jutges i els advocats han de ser especialment curosos quan jutgin persones de menys de 18 anys, i les lleis han d'establir una edat mínima abans de la qual no poden ser jutjats com si fossin persones adultes.

Art. 41 Llei més favorable

Si hi ha lleis diferents a la Convenció que es puguin aplicar en algun cas que t'afecti, sempre s'ha d'aplicar la llei que sigui més favorable per a tu.

Art. 42 Difusió de la Convenció

Tens dret a conèixer els drets continguts en aquesta Convenció. Els governs tenen el deure de difondre-la entre els infants, els joves i les persones adultes.

Agraïments:

Palma Aquarium
CaixaForum Palma
Reial Club Nàutic de Palma
Ajuntament de Palma - Teatre Mar i Terra
Hotel Valparaíso

Fundación Diagrama Intervención Psicosocial

Text:

Joan Escandell Mayans, Maria Lluïsa Martí Llorca

Il·lustracions:

Alba Jiménez Martí (15 anys)

Consell de
Mallorca

■ Departament de Benestar Social
Institut Mallorquí d'Afers Socials